Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre az épületek energiahatékonyságáról szóló 2010/31/EU irányelv módosításáról

(COM(2016) 765 final – 2016/0381 (COD))

(2017/C 246/08)

Előadó: **Baiba MILTOVIČA**

Társelőadó: **Isabel CAÑO AGUILAR**

Felkérés:	Európai Parlament, 2016.12.12.
	az Európai Unió Tanácsa, 2016.12.21.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 194. cikkének (2) bekezdése
Illetékes szekció:	„Közlekedés, energia, infrastruktúra és információs társadalom” szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2017.4.11.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2017.4.26.
Plenáris ülés száma:	525.
A szavazás eredménye	157/0/1
(mellette/ellene/tartózkodott):	

1. **Következtetések és ajánlások**

1.1. Ez az irányelvjavaslat árnyalja és kiterjeszti az épületek nagyobb energiahatékonyságát célzó korábbi jogalkotási intézkedést. Hatékonyságát az energiaunió fő célkitűzéseihez való hozzájárulásban játszott szerepe alapján fogják megítélni, de mivel az épített környezetre összpontosít, a társadalmi és gazdasági célkitűzésekhez (különösen az energiaszegénység csökkentéséhez, a lakhatás megfizethetőségének fenntartásához és az energiaköltségek lehetséges csökkentéséhez) való hozzájárulását szintén lényegesnek kell tekinteni.

1.2. Az EGSZB prioritásként kezeli, hogy az irányelv több konkrét javaslatot tartalmazzon az energiaszegénység jelentette kihívás kezelésére. Ebbe bele kell tartoznia, hogy egyértelműbb útmutatást nyújtson arról, hogy az energiaszegénység nemzeti meghatározásainak mit kell tartalmazniuk, és szerepeljen benne egy mintaként használható meghatározás, amelyhez képest a nemzeti terv keretében alkalmazott megközelítések megfelelőségét értékelni lehet, valamint tanácsadásra és az intézkedések összehangolására van szükség egy független és fogyasztóközpontú „egyablakos ügyintézési ponton”, illetve ügynökségen keresztül.

1.3. Az EGSZB úgy véli, hogy a tagállamoknak saját nemzeti terveikben az alternatív, III. szakpolitikai opcióban vázolt ambiciózusabb célokat (lásd a javaslatot kísérő európai bizottsági hatásvizsgálatot) kell kitűzniük úgy, hogy közben az irányelvben szereplő módosítások alapját képező II. szakpolitikai opció jogi megközelítésén belül maradnak. Csak így lehet ráállni arra a hosszú távú pályára, amelynek révén elérhetők a Párizsi Megállapodásban kitűzött célok.

1.4. Ajánlatos, hogy az épületek felújításáról szóló nemzeti stratégiákat a jelen irányelv is alátámassza azáltal, hogy konkrét ágazati célkitűzésekre irányuló javaslatok kidolgozását írja elő, és a javulás mérésére vonatkozó referencia-módszert is tartalmaz. Emellett a köz- és kereskedelmi épületek felújításánál minimális energiahatékonysági szinteket is konkretizálni kell egyértelmű iránymutatások formájában.

1.5. Az irányelv nem használta ki az arra kínálkozó lehetőséget, hogy ösztönözze a „zöld” jelzáloghiteleket, a megújuló energiához kötött távfűtési rendszereket, a lakossági és kereskedelmi energiatárolási intézkedéseket, a szerelők és felújítást végzők továbbfejlesztett képzési programjait, valamint az egyéb műszaki, pénzügyi és adóügyi intézkedéseket, amelyek támogatnák az épületek energiahatékonyságának javítását. Noha az ilyen intézkedések más oldalról is kapnak támogatást, az irányelv által alkalmazott visszafogott megközelítés csak akkor indokolható, ha rugalmasságra és ambiciózus cselekvésre ösztönöz. Az EGSZB sürgeti az Európai Bizottságot, hogy szorosan kísérje figyelemmel az irányelv végrehajtását és hatékonyságát, és készüljön fel a gyors intézkedésre az irányítási rendeletre irányuló javaslatban foglalt javítási és felülvizsgálati mechanizmus használata során.

1.6. További lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy az energetikai tanúsítványok számítási módszerei összehasonlíthatóak legyenek az egyes tagállamok között, így ezeket a tanúsítványokat jobban össze lehetne vetni.

1.7. További módszereket kell javasolni a tekintetben, hogy miként lehet ösztönözni a magánbérbeadókat és a szociális bérlakások nem önkormányzati bérbeadóit arra, hogy beruházzanak a régebben épült ingatlanjaik felújításába.

1.8. Az „intelligens megoldásokkal kapcsolatos mutató”-ra vonatkozó általános javaslatnak ki kell terjednie arra a szempontra, hogy egy épület lakói az energiahatékonyság felmérése mellett milyen mértékben képesek a saját megújulóenergia-termelésük és -fogyasztásuk ellenőrzésére és előmozdítására, valamint az energiaszámlák csökkentésére.

1.9. Az EGSZB különösen szorgalmazza annak elismerését, hogy a helyi önkormányzatok képesek az energiahatékonysági programok ösztönzésére és összehangolására, és megjegyzi, hogy a Polgármesterek Szövetségének is egyre több lehetősége van ezen a téren.

1.10. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy ösztönözni kell az épületépítési és -felújítási tevékenységet, amely egy olyan ágazat, ahol a kkv-k adják a foglalkoztatás 83 %-át (OECD: Small Businesses, Job Creation and Growth [Kisvállalkozások, munkahelyteremtés és növekedés]).

1.11. Az EGSZB megjegyzi, hogy innováció nélkül lehetetlen lesz növelni az épületek energiahatékonyságát. Az EU egyre inkább elveszti vezető szerepét az ehhez kapcsolódó alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiatechnológiák területén, és globális viszonylatban ma már az ágazat munkahelyeinek csak kevesebb mint 15 %-a található az EU-ban. Törekedni kell arra, hogy a képzés alkalmazkodjon az ezekben a magasan specializált ágazatokban igényelt képességekhez.

1.12. Az „Intelligens finanszírozás – intelligens épületek” kezdeményezés – és annak a Juncker-terv ambícióihoz kötődő keretei – pozitív lépést jelentenek, amelyet az EGSZB üdvözöl.

2. **Bevezetés**

2.1. Az irányelv a „Tiszta energia minden európainak” elnevezésű csomag része, amelynek az a célja, hogy szilárd alapokra helyezze az energiauniót, és növelje az azzal kapcsolatos tudatosságot és ismereteket, hogy a tiszta energiára való átállás a jövő növekedési ágazatát jelenti. Az épületekben felhasznált energia az Európai Unióban felhasznált összes energia 40 %-át teszi ki. További jelentős előrelépések történnek az épületek energiahatékonysága terén, mind az új, mind pedig a korszerűsített épületeket tekintve. Ezt részben a tizenöt év alatt megvalósított uniós szintű jogalkotási beavatkozás ösztönözte, de még mindig nagyon jelentős lehetőségek vannak a hatékonyság fokozására és egyéb kedvező társadalmi hatások biztosítására.

2.2. A technikai fejlődés, a releváns támogató adatok és a rendelkezésre álló állami források pénzügyi eszközökön keresztül történő felhasználása ellenére az épületállomány javulása nem gyorsult jelentős mértékben, hiszen az Unió épületei 75 %-ának továbbra sem kielégítő az energiahatékonysága.

2.3. A globális éghajlati hatások és az európai energiapolitika megszilárdítására irányuló törekvés sürgetőbbé tette a kérdést, de bizonyos alapvető és összetett problémák továbbra is megoldatlanok maradtak, és további előrelépést lehetett volna elvárni. Ilyen jellegű fellépés hiányában a 2030-as és 2050-es éghajlati és energetikai célkitűzéseket nagyon nehéz lesz elérni. Lehetőség van az épületek energiafogyasztásának 5–6 %-os és a CO_2-kibocsátás mintegy 5 %-os csökkentésére. Azonban ha éves szinten csak az épületállomány 0,4–1,2 %-a kerül felújításra/javításra, akkor egyértelmű, hogy a folyamatokat fel kell gyorsítani.

2.4. Ez az irányelv a korábbi, 2010-es, azonos témájú irányelvet módosítja, amely maga is a 2002-es irányelv átdolgozása. A 2010-es átdolgozás nagyon lényegesen módosította a 2002-es szöveget. Elismerte az energiahatékonyság szerepének növekvő jelentőségét az épített környezetben és a szakpolitikai célkitűzésekhez való hozzájárulásban, figyelembe vette a technikai feltételek terén bekövetkező fejlődést, kiigazításokat végezve nyolcévnyi gyakorlati tapasztalat fényében, és hangsúlyozta, hogy a tagállamoknak mindenképpen rendezniük és javítaniuk kell a problémák kapcsán alkalmazott megközelítésüket.

2.5. Bár a javaslat tárgyát képező felülvizsgált irányelv jóval rövidebb a korábbinál, ugyanezt a megközelítést alkalmazza. Előírja az épületek felújítására vonatkozó hosszú távú stratégiák integrálását, az intelligens technológia alkalmazását az épületekben, és észszerűsíti a hatályos szabályokat. Kidolgozására a 2010-es irányelv átfogó értékelését és a lehetséges további fellépések részletes hatásvizsgálatát követően került sor. A III. szakpolitikai opcióval, vagyis a nagyobb hatást gyakorló forgatókönyvvel szemben elsősorban a rövid távú költségek, a szubszidiaritási hatások és a politikai realizmus szempontjai alapján részesítették előnyben az alacsonyabb potenciális teljesítményt előirányzó II. szakpolitikai opciót.

2.6. Mindazonáltal valamennyi érdekelt fél ambiciózus javulást szeretne elérni. Az ágazat 18 millió közvetlen munkahelyet biztosít, és az EU GDP-jének mintegy 9 %-át adja. A kihívás abban rejlik, hogy összhangba hozzuk a megfizethetőséget, valamint a lakó- és kereskedelmi épületek piacának igényeit a szociális és éghajlatvédelmi célokkal.

3. **Az Európai Bizottság javaslatának összefoglalása**

3.1. Az irányelv több módosításból áll, amelyek megerősítik a 2010/31/EU irányelv jelenlegi rendelkezéseit, és bizonyos szempontokat leegyszerűsítenek. A javaslat fő elemei a következők:

— Az új irányelv kiszélesíti az „épületgépészeti rendszerek” fogalommeghatározását, így az már magában foglalja az intelligens technológiák alkalmazását az épületekben és az elektromobilitás biztosítására vonatkozó rendelkezéseket is.

— A 2012-es energiahatékonysági irányelvben szereplő, a hosszú távú nemzeti felújítási stratégiákról szóló rendelkezés átkerült ebbe az irányelvbe.

— A tagállamoknak egyértelmű mérföldköveket és intézkedéseket tartalmazó ütemtervet kell meghatározniuk annak érdekében, hogy elérjék a nemzeti épületállományuk 2050-ig történő dekarbonizációjára vonatkozó hosszú távú célt, valamint a 2030-ig teljesítendő egyedi célkitűzéseket. E hozzájárul az energiaszegénység enyhítéséhez is.

— A beruházások ösztönzése céljából az irányelv előírja a tagállamok számára a projektek összesítését és „kockázatmentesítését”, az állami források használatának lehetővé tételét a magánszektorból származó finanszírozás bevonására, valamint azt, hogy fordítsanak külön figyelmet azokra az aggodalomra okot adó területekre, amelyekkel a piac nem foglalkozik.

— A tagállamok követelményeket határozhatnak meg annak biztosítása érdekében, hogy a nem lakáscélú épületek fel legyenek szerelve épületautomatizálási és -szabályozási rendszerekkel.

— A tagállamok követelményeket határozhatnak meg annak biztosítása érdekében, hogy a központi épületgépészeti rendszerekkel rendelkező lakáscélú épületek folyamatos elektronikus felügyelettel és hatékony ellenőrző funkciókkal legyenek felszerelve az energiatermelési, -elosztási és -felhasználási optimum elérése érdekében.

— A nem lakáscélú épületek, valamint a központi épületgépészeti rendszerekkel rendelkező lakáscélú épületek esetében a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket a légkondicionáló rendszerek hozzáférhető részeinek rendszeres vizsgálatára.

— A tagállamoknak tájékoztatniuk kell az épületek tulajdonosait vagy bérlőit az energiahatékonysági tanúsítványokról, ezek rendeltetéséről és céljáról, valamint az épület energiahatékonysága javításának költséghatékony módjairól.

— Külön rendelkezések irányulnak annak biztosítására, hogy az új épületek nagy része, valamint a felújításon áteső egyes meglévő épületek esetén kötelező legyen az elektromos járművek számára kialakított töltőpontok beszerelése (vagy az infrastruktúra kábelezése).

— Az épületgépészeti rendszerek módosításait rögzíteni kell, fel kell mérni és hozzáférhetővé kell tenni.

— A javaslatban szereplő, az intelligens megoldásokkal kapcsolatos mutató kidolgozása az épületek energiahatékonyságára vonatkozó meglévő információkat hivatott kiegészíteni.

— Az irányelv összekapcsolja az épületek felújítására rendelkezésre álló pénzügyi intézkedéseket és az elért energiahatékonyság mértékét.

4. **Általános és részletes megjegyzések**

4.1. Az EGSZB üdvözli, hogy az épületek energiahatékonysága továbbra is a figyelem középpontjában áll, ugyanakkor különös aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az energiaszegénység – amelyet az EGSZB korábbi véleményeiben ([1]) azonosított, és amelyet széles körben elismernek társadalmi jelentőségű kérdésként – nem kap kellő figyelmet.

4.2. Szélesebb körű és nagyra törőbb megközelítésre van szükség. Az Európai Unió által már meghatározott kibocsátáscsökkentési és energiahatékonysági célkitűzések és az ambiciózus Párizsi Megállapodás 2016. októberi hatálybalépése erőteljesebb fellépést igényel, különösen amiatt, hogy a múltban a korábbi javaslatoknak való megfelelés nem elégséges szintje azt jelzi, hogy az épületek továbbra is problematikus területet jelentenek.

4.3. Az EGSZB-nek fenntartásai vannak azzal kapcsolatban, hogy e jogszabály-módosítás előterjesztésére a hatásvizsgálatban meghatározott II. szakpolitikai opció alapján kerül sor. Bár a III. szakpolitikai opció olyan szintű kötelező lépéseket kíván meg, amelyek nagymértékben túllépik az optimális költségek határát – amivel az EGSZB nem tud egyetérteni –, egyértelmű, hogy valószínűleg szükség lesz a III. szakpolitikai opció jelentősen nagyra törőbb célkitűzéseire – amelyek 2–3-szor nagyobb hatást gyakorolnának az éghajlatra, a hatékonyságra és a társadalmi célkitűzésekre – ahhoz, hogy kialakuljon egy olyan hosszú távú pálya, amelyen haladva el lehet érni a Párizsi Megállapodás által kitűzött célt. Így tehát a tagállamoknak saját nemzeti terveikben az alternatív, III. szakpolitikai opcióban vázolt ambiciózusabb célokat (lásd a javaslatot kísérő európai bizottsági hatásvizsgálatot) kell kitűzniük úgy, hogy közben a II. szakpolitikai opció jogi megközelítésén belül maradnak.

4.4. A tagállamok épületfelújítási stratégiáinak a közelmúltban készült elemzése alapvetően pozitív képet mutat (JRC, 2016: Synthesis Report on the assessment of Member States' building renovation strategies [Összefoglaló jelentés a tagállamok épületfelújítási stratégiáinak felméréséről]). Ez a terület is az energiahatékonysági irányelv hatálya alá tartozik, jelenleg azonban nincs olyan közös szabvány, amely meghatározná, hogy mi minősül „felújításnak". Hasznos lenne, ha az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv előírná konkrét ágazati célkitűzésekre irányuló javaslatok kidolgozását, tartalmazna egy referencia-módszert a javulás mérésére, és rögzítene egy küszöbértéket, amelynek teljesítése esetén lehetőség nyílik a „felújításhoz" nyújtott támogatás igénybevételére. E célkitűzésekkel együtt egyértelmű iránymutatásokat kellene meghatározni a középületek és kereskedelmi épületek felújítása során elérendő minimális energiahatékonysági szintek tekintetében.

4.5. Az irányelv kiterjeszti az energiahatékonysági tanúsítványokkal kapcsolatos nemzeti adatbázisokra vonatkozó követelményeket. Ezenkívül hasznos lenne létrehozni egy, a nemzeti felújítási stratégiákra vonatkozó anonimizált nemzeti adatokat tartalmazó uniós szintű, nyilvánosan elérhető adatbázist, amelyet össze lehetne kapcsolni az energiaunió irányításáról szóló rendeletben javasolt elektronikus jelentéstételi platformmal. Ezzel kapcsolatban az irányelvnek kategorikus iránymutatást kellene nyújtania a számítási módszerek összehasonlításáról, amely megkönnyítené az energiahatékonysági tanúsítványok összevetését.

4.6. Bár nincs ok arra, hogy a nemzeti tervekből kimaradjon ez a terület, az irányelv nem javasol további módszereket annak ösztönzésére, hogy a magán- és a nem települési szociális lakások bérbeadói befektessenek a régebbi ingatlanok felújításába. Ahol az energiaszámlát közvetlenül a bérlők fizetik, a bérbeadók gyakran nem látnak a maguk számára kereskedelmi értéket abban, hogy az épületek energiahatékonyságát javítsák. Bizonyos országokban az épületállomány jelentős része bérlakás. Az épületek energiahatékonysága nagymértékben befolyásolja az energiaszegénységet és a lakhatási költségek megfizethetőségét, ezért lényeges, hogy rendelkezésre álljanak a felújításokat támogató pénzügyi eszközök. A lakáscélú épületek energiahatékonyságának komplex javítására többnyire az önkormányzatok, a bérbeadói egyesületek és a tulajdonosok jogosultak hitelt felvenni. Mindazonáltal a kedvezőtlen finanszírozási és szerződési feltételek, illetve a hitelhez jutás nehézségei sokak számára akadályt jelentenek.

([1]) HL C 341., 2013.11.21., 21. o.; HL C 424., 2014.11.26., 64. o.; HL C 82., 2016.3.3., 22. o.; HL C 34., 2017.2.2., 78. o.

4.7. A „zöld” jelzálogok ösztönzése olyan intézkedés, amelyet az irányelvnek támogatnia kellene. Emellett lényeges előmozdítani a kis léptékű, bevált gyakorlatnak tekinthető felújítási és energiahatékonysági programok szélesebb keretekbe illesztését, ami lehetővé teszi finanszírozási csomagok alkalmazását.

4.8. Az Európai Unió 2016-os hőtechnikai stratégiája (COM(2016) 51 final) kiemelt figyelmet fordított arra, hogy milyen eredmények várhatók a távfűtési rendszerek megújuló energia alkalmazásával kombinált felújításától és cseréjétől. A távfűtést és a városi megoldásokat általában az épületrendszer infrastrukturális elemének tekintik, ezért – a jelen irányelvben kinyilvánított világos állásfoglalással – külön ösztönözni kell azt, hogy ez a városrendezési folyamatokban is tükröződjön.

4.9. Meg kell jegyezni, hogy az éghajlati és az energiával kapcsolatos célkitűzések az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energetikai technológiákhoz és a fenntarthatóbb épületekhez kapcsolódnak, amelyeknek meg kell felelniük az energiahatékonysági célkitűzéseknek. Ezek egyre nagyobb mértékben támaszkodnak a fejlett anyagokkal (nem vastartalmú fémek, acél, üveg, műanyag stb.) kapcsolatos kulcsfontosságú alaptechnológiákra, és innováció nélkül nem lesz lehetséges növelni az épületek energiahatékonyságát. A napjainkban előállított fejlett anyagok körülbelül 5 %-át alacsony szén-dioxid-kibocsátású energetikai technológiákban és fenntarthatóbb épületekben használják, és ezek a piacok gyorsan fejlődnek.

4.10. Az Európai Unió egyre veszít vezető szerepéből az alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiák terén, és napjainkban az ágazat állásainak kevesebb mint 15 %-a található az Unióban (körülbelül 1,1 millió közvetlen és közvetett munkahely). Az Unió az e technológiákhoz szükséges fejlett anyagok területén is növekvő globális versennyel néz szembe, és a megfelelő technológiai nyomás és piacihúzóerő-politikák nélkül folytatódni fog az innováció és a gyártás fokozatos kivonulása az Európai Unióból. Azt sem szabad elfelejteni, hogy képzésre is szükség van azoknak az új készségeknek az elsajátításához, amelyeket ezek a magasan specializált ágazatok igényelnek.

4.11. Az EGSZB támogatja az elektromobilitás elterjedését, ami segíti a gazdaság szélesebb körű szénmentesítését, ám felteszi a kérdést, hogy szükség van-e ilyen mértékű részletességre, valamint hogy milyen hatásai lesznek az ilyen intézkedéseknek a lakások és az üzlethelyiségek megfizethetőségére, illetve az állami hatóságok döntési szabadságára az elektromobilitás megvalósítása terén. Egy további fontos és kiegészítő terület – az energiatárolás – ugyan említést nyert az indokolásban, az irányelvben azonban még sincs megfelelően kidolgozva, noha ez valószínűleg egy gyorsan fejlődő, megfizethető technológia lesz.

4.12. Hasonlóképpen a decentralizált megújulóenergia-termelésben látható egyértelmű növekedés lehetőségeket teremt az energiahatékonysági intézkedésekkel való integrációra a gázhálózathoz nem csatlakozó épületek esetén, valamint a megújuló energiaforrások használata felé történő elmozdulásra a fűtésben és hűtésben. Ezt kifejezetten támogatni kell.

4.13. Az intelligens (köz-, kereskedelmi- és lakáscélú) épületek megvalósítására irányuló kötelezettségvállalás javításával kapcsolatos módosítások viszonylag szerények; konkrétabbnak és szélesebb körűnek kellene lenniük.

4.14. Azt a javaslatot, amely egy olyan, intelligens megoldásokkal kapcsolatos mutatóra vonatkozik, mely azt mérné, hogy egy-egy épületekben mennyire alkalmazhatók a működés és a hálózattal való interakció optimalizálása céljából IKT- és elektronikus rendszerek, jobban ki kell dolgozni, de az EGSZB üdvözli a megfogalmazott elvet. Egy átlátható, érdemi mutató kidolgozására kell törekedni, amely plusz értékkel egészíti ki az energiahatékonysági tanúsítványokat, ugyanakkor nem jelent indokolatlan adatgyűjtési vagy elemzési terhet. Egy ilyen mutatónak jeleznie kell, hogy egy épület lakói az energiahatékonyság felmérése mellett milyen mértékben képesek a saját megújulóenergia-termelésük és -fogyasztásuk ellenőrzésére és előmozdítására, valamint az energiaszámlák csökkentésére.

4.15. Az energiaszegénységet olyan problémaként azonosítják, amellyel foglalkozni kell az épületállomány dekarbonizációja terén elért fejlődést jelző mérföldkövek meghatározásával, az irányelv mégsem tartalmaz az energiaszegénységre vonatkozó költséghatékony megközelítés kidolgozására irányuló támogató politikai keretet, aminek az egyik okát a nem energiahatékony lakáscélú épületek jelentik. Az EGSZB úgy véli, hogy ez a jelen irányelv hatáskörébe tartozhat, és javasolja annak kiegészítését egy erre vonatkozó, a 2012-es irányelv megfelelő cikkeihez kapcsolódó új módosításcsomaggal. Ez támogatná az energiaunió irányításáról szóló rendeletre irányuló javaslatban megfogalmazott követelményeket azzal kapcsolatban, hogy a tagállamok értékeljék és határozzák meg az energiaszegénységgel foglalkozó politikát, intézkedéseket és fellépéseket.

4.16. Ezért az EGSZB azt javasolja, hogy az irányelv kínáljon olyan kritériumokat, amelyeket fel lehet venni az energiaszegénység referenciaként használható fogalommeghatározásába, és javasoljon saját ilyen fogalommeghatározást is. A tagállamok nem lennének kötelesek ezt belső célokra alkalmazni, ugyanakkor láthatóvá tenné, hogy milyen kritériumoknak kellene a nemzeti energia- és éghajlat-politikai tervekről készített jelentések alapját képezniük. Egy ilyen fogalommeghatározás már lehetővé tette bizonyos országok számára, hogy felmérjék az energiaszegénység kezelése terén tett előrelépést – vagy annak hiányát –, de az EGSZB elismeri, hogy a probléma többtényezős jellege szükségessé teheti, hogy prioritásokat állítsanak fel a konkrét nemzeti tényezők között.

4.17. Az EGSZB ezért sürgeti a tagállamokat, hogy fogadjanak el egy teljes egészében összehangolt megközelítést az energiaszegénység kapcsán, kitérve arra is, hogy az energiahatékony épületek mellett milyen szerepet játszanak, illetve milyen hatást eredményeznek a pénzügyi intézkedések (ideértve a szociális tarifacsomagokat és a szegénység csökkentését célzó módszereket is), a fogyasztóknak a szolgáltató, illetve a tarifacsomag megválasztása terén nyújtott tanácsadás, valamint az egyszerű energiatakarékossági lépésekről nyújtott tájékoztatás. A maximális eredményesség és hatékonyság érdekében alapvetően fontos, hogy a tanácsadás és az intézkedések koordinálása egy független és fogyasztócentrikus „egyablakos ügyintézési ponton", illetve ügynökségen keresztül történjen.

4.18. Több független tanulmány és az Európai Bizottság jelentései is jelezték, hogy a tagállamok eltérő sebességgel és hatékonysággal hajtják végre az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv előírásait. Többek között az alábbi problémák állnak fenn:

— Problémák az átültetés és az értelmezés terén, amelyet az Európai Bizottság továbbra is végrehajtási mechanizmusokon keresztül igyekszik megvalósítani. Több tagállam is előírja, hogy az épületek energiahatékonyságának központi szerepet kell kapnia az energiával kapcsolatos és éghajlati célkitűzésekben, valamint a nemzeti felújítási stratégiákkal kapcsolatos kötelezettségvállalásban. Az EGSZB ösztönzi az Energiaügyi Főigazgatóságot, hogy továbbra is gondosan felügyelje a végrehajtást, és gyorsan indítsa el a jogsértési eljárásokat.

— Az energiahatékonysági tanúsítványok minősége és összehasonlíthatósága. Hasznos lenne a képesített szakértőkre és tanúsítókra vonatkozó uniós követelmények egyedi harmonizációja és az energiahatékonysági tanúsítványok kiadásához minőség-ellenőrzés előírása. Szintén üdvös lenne az energiahatékonysági tanúsítványok oly módon történő továbbfejlesztése, hogy azok további műszaki információkat és a javításra vonatkozó ajánlásokat is tartalmazzanak.

— Az EGSZB megjegyzi, hogy az, hogy az irányelv a pénzügyi ösztönzőket az energiahatékonysági tanúsítványokhoz köti, csupán a pénzügyi ösztönzők utólagos kifizetését teszi lehetővé, mivel a kifizetésnek feltétele a felújítás előtti és utáni energiahatékonysági tanúsítványok összehasonlítása. Ez az energiahatékonyság szempontjából kontraproduktív, mivel a támogatástól függő felújításokra csak akkor kerül sor, ha a tulajdonos a felújítás előtt biztos abban, hogy megkapja a támogatást.

— Az európai strukturális és beruházási alapok és különösen a kohéziós politikai alapok felhasználása. Az Európai Regionális Fejlesztési Alap keretében a finanszírozás meghatározott minimális részét minden ágazatban az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való fokozatos átállásra fordítják, a tagállamok mégis igen eltérő mértékben használják e pénzeszközöket az épületek energiahatékonyságának javítására. Létezik egyértelmű értelmező útmutatás, de nagyobb mértékben kell ösztönözni e finanszírozás felhasználását.

— Az épületek felújításával kapcsolatos műszaki képzés támogatása, különösen a kkv-k körében, amelyek az európai építőipari vállalkozások több mint 90 %-át teszik ki.

4.19. Az EGSZB megjegyzi, hogy a 2014 és 2020 közötti programozási időszakban az európai strukturális és beruházási alapok (esb-alapok) és különösen a kohéziós politikai alapok várhatóan jelentős szereppel bírnak majd az épületek felújítása és építése terén. Jelenleg még sok akadályt kell leküzdeni, amelyek elsősorban a finanszírozáshoz való korlátozott hozzáféréshez, a magas induló költségekhez, a viszonylag hosszú megtérülési időszakokhoz, a fenntartható energetikai beruházásokkal kapcsolatos hitelek magasabbnak tartott kockázatához és az ingatlantulajdonosok egymással versengő prioritásaihoz stb. kapcsolódnak (Európai Bizottság: Technical guidance – Financing the energy renovation of buildings with Cohesion Policy funding [Technikai útmutató – Épületek energetikai felújításának finanszírozása a kohéziós alapokból]). Az „Intelligens finanszírozás – intelligens épületek" kezdeményezés pozitív lépést jelent néhány ilyen probléma leküzdésében, és lehetőség van arra, hogy kapcsolódjon a Juncker-terv ambícióihoz, további beruházásokat indukálva ezen a területen.

4.20. E tekintetben a helyi önkormányzatok megfelelő prioritásainak és feladatainak meghatározása kulcsfontosságú ahhoz, hogy a program rendelkezésre álló erőforrásainak felhasználása a maximális hatást érje el annak érdekében, hogy ne csak a tagállami szinten meghatározott minimumkövetelmények (pl. energiahatékonysági követelmények, energetikai auditok stb.) teljesüljenek. A biztosított finanszírozás szintjének növekednie kell a célkitűzés szintjével együtt.

4.21. Az EGSZB különösen felhívja a figyelmet a Polgármesterek Szövetségében e téren rejlő lehetőségekre. A jelenleg több mint 7 000 részt vevő települést tömörítő Szövetség aláírói kötelezettséget vállalnak arra, hogy fenntartható energiával kapcsolatos cselekvési tervek elfogadásával meghozzák a szükséges energiahatékonysági és megújuló energiával kapcsolatos intézkedéseket. Az épített környezet nagy részét magukban foglaló városok mobilizációja globális hatással járó helyi kezdeményezés.

4.22. Az irányelv szándékait az építőipari szektor érintettjeinek többsége, valamint a kereskedelmi és lakóépületek tulajdonosainak és bérlőinek képviselői alapvetően üdvözölték. Az energiahatékonyság terén elért eddigi előrelépések folytatásához azonban az együttműködés szellemére, párbeszédre és pozitív elkötelezettségre lesz szükség.

Kelt Brüsszelben, 2017. április 26-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Georges DASSIS